

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :
 Na celý rok — — — — 4.— koruny.
 Na pol roka — — — — 2.— „
 Na štvrt' roka — — — — 1.— „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
 Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
 Za vydanie zodpovedný
 JÁN MOLNÁR, pralát

Redakcia a vydavateľstvo :
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám
 sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodne reklamácie Ceny ohlasov dia tarify.
 Krokopy sa nazpät nedávajú.

Jeho veličenstvo kráľ usnul v Pánu.

Viedeňské úradné noviny «Wiener Zeitung» 21. novembra vo zvláštnom vydaní uverejnili tú smutnú zprávu, že Jeho cisárske a kráľovské Veličenstvo Franc Jozef I. dnes, 21. novembra večer o 9. hodine v schönbrunnskom kaštieli pokojne usnul v Pánu.

Prežalostná zvesť, že vrele milovaný, medzi všetkými panovníkmi Európy najšlachetnejší apoštolský kráľ náš odobral sa do večnosti, hlboko zroní každé citlivé srdce ľudu Uhorska. Jeho veličenstvo apoštolský kráľ náš po celý čas neobyčajne dlhého panovania Jeho i v najťažších dobách bol vždy opravdovým priateľom spoločitého ľudu. Preto aj ľud oplakáva v ňom svojho osvedčeného dobrodincu a vrelemilovaného otca.

Jeho veličenstvo apoštolský kráľ náš Franc Jozef I. počas dlhého, z nekonečnej milosti Božej cez 68 rokov trvajúceho panovania Jeho vynikal nielen mimoriadnou dobrotou srdca ku svojmu verne oddanému mu ľudu, lež aj múdrosťou, akou nemohol sa honosiť žiadon panovník Európy.

Jeho veličenstvo apoštolský kráľ náš zvlášte vynikal aj jeho náboženskými citami. Svätá Cirkv rim.-katolícka a naše náboženstvo nemaly oddanejšieho obrancu, ako im bol apoštolský kráľ náš Franc Jozef I. V nesčíselných nehodách a ťažkých úderoch, aké ho stihly z dopustenia Božieho, ako hlbokoveriaci katolík potechu a posilu hľadal a našiel vždy jedine v svedomitom plnení náboženských povinností svojich. Týmto ale zároveň neustále vznešený nasledovania hodný príklad dal svojmu ľudu.

Svätý Štefan, prvý kráľ apoštolský Uhorska pred smrťou korunu a krajinu svoju odovzdal pod ochranu preblahoslavenej Panny Marie. V Pánu ticho usnulý apoštolský kráľ náš Franc Jozef I. pred vypuknutím hroznej svetovej vojny korunu, celú monarchiu a ľud odporúčal do ochrany najsladšieho Srdca Pána Ježiša. Toto zvlášte označuje náboženské city apoštolského kráľa. Ochrana najsladšieho Srdca P. Ježiša zaiste našim hrdinským vojom pomohla ku víťazstvam nad celým svetom krutých nepriateľov, ktorí rozkusovať strojili sa monarchiu a prítomne krvácajú uponížení a svíjajú sa v novyslovných ztratách.

Všemohúci Bože! ktorý si vo vek patriarchov predĺžiť ráčil život a panovanie verne oddaného pomazaného Sluhu svojho, apoštol skému kráľovi našemu sladkého odpočínutia a večnej slávy udel v kráľovstve nebeskom.

Posledné slová Jeho veličenstva kráľa.

V útorok 21. nov. pred šiestou hodinou jeho veličenstvo v Pánu zosnulý kráľ mal horúčosť 39,6 stupňov. Cítil sa byť slabým a tomuto zodpovedne zronená bola aj jeho nálada. O 6. hod. do schönbrunnského kaštieľa prišli všetci členovia panovníckej rodiny a bol tam aj profesor dr. Ortner a jeho veličenstva dvorný lekár dr. Kerzl. O 6. hod. jeho veličenstvo z pracovnej izby previedli do spálne, kde ho uložil dvorný lekár. Zdalo sa, že je ospanlivý. Prv než usnul, dvorný lekár Kerzl pýtal sa jeho veličenstva: — Na zajtra čo rozkáže Vaše veličenstvo? — *O polštvrtvej vstanem, ako obyčajne* — to byly posledné slová jeho veličenstva.

Pozdravenie kresťanskej ľudovej strany snemovej.

Ku dvadsaťročnému jubiléumu snemového účinkovania kresťanskej ľudovej strany, medzi nepočetnými zo všetkých strán krajiny, zo spišskej Magury verne oddaní jej prirvženci pozdravili ju nasledovným listom:

«Z príležitosti dvadsiateho výročitého dňa jestvovania kresťanskej ľudovej strany snemovej, povdačne pozdravujeme ju za jej horlivosť, vyvinutú v záujme cirkvi, vlasti a ľudu a prosíme Božie požehnanie na ďalšie jej účinkovanie a vyvinutie. Spišská Staráves (starolubovenský volebný okres) 7. nov. 1916. Franc Klein, farár richvaldský, Ladislav Herbst, farár staroveeský, Michal Majercsák, farár matašovský».

Biskupská konferencia.

Osvietení páni biskupi Uhorska, rim.-kat. a grécko-katolickeho obradu, v stredu, 15. novembra, vo veľkej sieni ústredného semenišťa vydržovali zvyčajnú jasennú poradu, ktorej predsedal jeho Eminencia kardinál, knieža-primas Uhorska, arcibiskup ostrihomský dr. Ján Csernoch a na ktorej boli prítomní: jeho Eminencia kardinál, barón Karol Hornig, biskup vesprémsky, Ludvik Szmercsányi, arcibiskup jágerský, L. Árpád Várady, arcibiskup kaločský, gróf Gustáv Karol Majláth, biskup sedmohradský, gróf Mikuláš Széchenyi, rim.-kat. biskup veľkavaradinský, Alexander Párvy, biskup spišský, Farkas Radnai, biskup baňskobystrický, August Fischer-Colbrie, biskup košický, Ludvik Balás, biskup rožňavský, Ottokár Prohászka, biskup stolnobeľohradský, gróf Julius Zichy, biskup päťkostolský, gróf Ján Mikes, biskup sombathelský, Anton Papp, gr.-kat. biskup munkáčsky, Štefan Miklóssy, gr.-kat. biskup hajdudorogský, Štefan Novák, gr.-kat. biskup prešovský, Valér, Trajan Frentiu, gr.-kat. biskup lugošský, Anton Fetser, rim.-kat. biskup

rábsky, Tibor Hajdu, arciepát pannonhalmský a Imrich Bjelik, biskup táborský.

Jeho Eminencia kardinál, knieža-primas Uhorska dr. Ján Csernoch poradu zahájil presne o 10. hod a po srdečnom privítaní arcipastierov oznámil, že neprítomnosť svoju vymluvili nasledovní: Viktor Mihályi, gr.-katolícky biskup balásfalvanský, gróf Karol Csáky, r.-kat. biskup vacovský, gróf Vilhelm Batthyány, rim. katolícky biskup nitriansky, Julius Glattfelder, r.-kat. biskup čanádsy, a Ján Georgiu, kapitulský miestodržiteľ uprázdneného gr.-kat. biskupstva samošujvárskeho. Predmetami porady byly cirkevné a školské záležitosti krajiny, otázka duševného zaopatrenia vojska a nahradenia škody vtrhnutím Rumunov, kostolom a školám Sedmohradska zapríčinennej.

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Rumunom. Od predeálskej cesty na západ uhorské, rakúske a nemecké vojská prelomily nepriateľské čiary a zajaly vyše 2000 nepriateľských vojakov. Pod velením podmaršalla Kraft von Delmensingen v priesmyku Vöröstorony k juhu napredujúce čaty čo výsledok bojov svedených 16. novembra zas 10 dôstojníkov a vyše 1500 zajatých mužov odviezly za front. Rumuni cúvajú ku ich tretej obrannej čiare.

V Dobrudži po dlhšej prestávke pri Silistrii vznikla živšia delostrelecká palba.

Vojna proti Rusom. Na ruskom fronte od Rigy na juhovýchod nemecké čaty, stojace pod veliteľstvom bavorského kniežata Leopolda, víťazne odohaly viac útokov ruskej pechoty. Ruské vojská vyslané k obrane Rumunska, na celej čiare stihajú hrozné ztraty.

Vojna proti Talianom. Blízko Gorice uhorské a rakúske čaty znovu víťazne odrazily všetky útoky Talianov. Taliani vôbec na celom ich fronte proti našej monarchii, dľa zcela hodnoverných výkazov, zaujali asi 12 kilometrov pôdy, pritom ale utratili jedon million ľudí.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom. O veľkých nezdaroch a ztratách, aké Francúzi a Angličania v najnovšom čase utrpeli na západnom bojišti, svedčí nasledovná zpráva:

Berlin, 16. novembra. Z príslušného vojenského miesta Wolffovej kancelárii sdelujú: Útoky pri Ancre na severe a útoky pri Pressoire na juhu môžu slúžiť za dôkaz, že sa antant konečne odchýlil od toho svojho pôvodného plánu, aby nemecký front na odseku Bapaume—Péronne prelomil. Po 130 dní trvajúcim ťažkom krvavom zápase, v ktorom Angličania a Francúzi utratili vyše 600.000 ľudí, nie sú ešte ani len pánni tohto malého odseku frontu pri Somme, ba boli prinútení, aby napred potisnuté posície, ku ktorým sa použitím obrovského množstva ľudí a munície za polpiata mesiaca vedeli dostať a ktoré pri Gueudecourte a Saily—Sailliesi siahajú najďalej do nemeckého frontu, na svojich krídlach zabezpečili prv, než by ďalej chceli napredovať. Prinútení boli na svojich krídlach vtláčif

napred postupujúce nemecké posície, jestli sa len nechceli octnúť v nebezpečí, aby ich z nemeckej strany započatý protiútok čo najväznejšie ohrožoval.

Macedonské bojište. Pri zákrute Černy nemecké a bulharské čaty znova víťazne odrazily útoky Francúzov, Angličanov a Srbov. Dia najnovších chýrov francúzske vojsko zo Saloník stroja sa odvázať.

Vojna na mori. Veľký výbuch v archangelskom prístave. Zo Stockholmu oznamujú, že v archangelskom prístave vo štvrtok, 16. novembra, večer o 6. hodine vyletelo do povetria 6 parníkov s municiou, ktoré v ten deň doplávaly do prístavu. Výbuch bol tak strašne silný, že železné čiastky lodí zahodil na 700 metrov. Prístav za viac minút vyzeral, ako soptiaci vulkán. Padaly žeravé veci, takže celý prístav bol ohrozený. Sedematisať skladov je spustošené. Škodu odhadujú na milióny rubľov. Stopäťdesiat ľudí zomrelo a 650 bolo ranené. Prístav celkom zavreli.

Z minulosti Poľska.

Na území blízko jedného milióna kvadrátnych kilometrov býva vyše tridsať miliónov Poliakov. Takmer za tisíc rokov stála poľská ríša, ktorá bola založená asi vtedy, keď Uhorsko. Prvými panovníkmi poľskej ríše boli Piastovia, ako v Uhorsku Arpádovci. Poľský Miečislav panoval vtedy, keď u nás sv. Štefan a obyvatelia Poľska a Uhorska za panovania týchto panovníkov v jednom čase sa stali kresťanmi.

Okolo roku 840. — s panovaním prvého Piasta — začína sa historia poľského národa. A historia poľského štátu skončila sa roku 1795.

Roku 1795. rozdelili Poľsko konečne. Ale posledné štvrtstolietie bolo už len agoniou: jednu časť Poľska odtrhli roku 1672., roku 1793. druhý raz ho znova rozdelili a úplné zničenie nasledovalo r. 1795. Poľsko ako ríša prestalo jestvovať a Poliaci žili ako poddaní Ruska, Pruska a Rakúska.

Dejiny Poľska úradne delia sa na päť dôb.

Prvá doba obsahuje založenie a prvé prekvitanie krajiny; táto doba trvala do počiatku štrnásteho storočia. Tento čas aj v našej histórii zatvára jednu dobu: Arpádovci vymreli asi vtedy, keď Piastovia. Na brehoch Baltického mora objavil sa rád nemeckých rytierov, ktorí podmanením území Poľsko odfali od mora. Protivy sa vždy stávaly ostrejšími a konečne viedly ku krvavým vojnám.

Druhá doba trvala od r. 1572. po vymretie Jageľovcov. Toto bol skvelý vek Poľska. Za panovania Žigmunda II., posledného Jagela dosiahla krajina svoju najväčšiu rozsiahlosť: územie štátu vtedy obnášalo blízko jeden milión kvadrátnych kilometrov. Na tieto storočia padne najviac stykov medzi Poľskom a Uhorskom. Pre našu históriu prirodzene doba unie bola najvýznamnejšia; toto bol ten čas, keď zapádajúca hviezda severu, východu a juhu vo vodách troch morov zapádala. Unia trvala od roku 1370. do r. 1382. Poliaci ešte i dnes

opatrujú nesmierne mnoho na tento vek poľahujúcich sa pamiatok a Jedviga (Hedviga), dcéra uhorského kráľa je jednou z najväčších pých ich historie. Unia — v smutnom druhom kvitnutí — sa ešte s kráľom Vladislavom vrátila. Naše sväzky s Poliakmi potom počnúc od časov Zápolyu, počas podmaňovania Turkov staly sa zas užšími. So Štefanom Báthorym Uhor sadol na poľský trón.

So Štefanom Báthorym, poľahne s interregnumom, ktoré predchádzalo jeho zaujatie trónu, začína sa *tretia doba* historie Poľska, vek slobodného volenia kráľov, pozdejšie vek úpadku, Ján Sobiesky bol posledným slobodne voleným kráľom, za panovania ktorého Poľsko v Európe hralo zástoj, aký vtedy pristal ku jeho veľkosti. Oslobodenie Viedne bolo jednou z najvýznamnejších historických udalostí, ale onedlho nato už nasledovala švédská invázia, potom vek ruského vplyvu, lepšie rečeno vek ruského zamiešania sa. V Nemecku panoval Fridrich Veľký, v Rakúsko-Uhorsku Maria Terezia a v Rusku Katarína, traja veľkí panovníci a v Poľsku, ktoré bolo zacviknuté medzi ich krajiny, pomery rovnaly sa anarchii. Poniatowski takrečeno sám zavola Rusov do Poľska.

Rozdelenie krajiny — toto je *štvrtou smutnou dobou* Poľska — započal Fridrich Veľký. Dňa 5. augusta roku 1771. podpísali prvú, rozdelenie nariaďujúcu smluvu.

Pri prvom rozdelení, ktoré pozatýmne aj sám poľský krajinský snem bol prinútený sankcionovať, Poľsko zo svojho 751.000 kvadrátnych kilometrov obsahujúceho územia utratilo 214.000 kvadrát. kilometrov. *Rakúsko* z toho dostalo polovicu krakovského a sandomirského vojvodstva, lebergské a belzské vojvodstvo, Halič a západné Podolie, spolu 70.000 kvadrátnych kilometrov. *Prusko* dostalo terajšie Poľské Prusko a okres Netze, spolu asi 32.000 kvadrátnych kilometrov. *Rusko* dostalo najväčší podiel: Livóniu, polovicu polockého a minského vojvodstva, vitebské a mštislavské vojvodstvo, spolu 108.000 štvorcových kilometrov. — Rozdelenie, tento strašný úder, ako keby bol Poliakom otvoril oči. Pod Kosciuszkom utvorila sa vlastenecká reformná strana, ale šľachetná snaha málo ľudí, krajine už nemohla pomôcť. Poľsko zničili jeho vlastní synovia, jeho občianska vojna a nie vonkajší nepriatelia. Ku ochrane starej ústavy, v skutočnosti však ku spôsobeniu novšieho zamiešania sa Rusov, utvorili federáciu proti Kosciuzkovi. Ruský generál Suvarov potom «zachránil» starú ústavu. Kosciuzka síce premohol, ale zároveň Poľsko priviedli ku druhému rozdeleniu.

Druhé rozdelenie Poľska stalo sa roku 1793. *Rusko* zas dostalo okrúhlym počtom štvrtmilióna štvorcových kilometrov z územia vojvodstiev polockého, minského, novgorodeckého, brzeského, ďalej dostalo Ukrajinu, Podolie a polovicu Volhynie. *Prusko* dostalo 58.000 štvorcových kilometrov: Poznańsko, Kališ, Sieradz, vojvodstvo Lenčik, Dobrzin, Plock, Vielum, Čenstochová, Thorn, Danzig. Poľský krajinský snem teraz už ruski vojaci prinútili ku «sankcionovaniu» druhého rozdelenia.

Tretie rozdelenie Poľska prevedené bolo v nasle-

dujúcom roku. Kosciuszko zas chytil zbraň za poľskú slobodu, ale na bojišti pri Maciejovciach slnce záležitosti Poľska konečne zapadlo. Kosciuszko — jeden z najšľachetnejších hrdinov slobody histórie sveta — hrdinsky padol. Smluvou z 24. októbra r. 1795. Poľsko vytreli z radu národov. Na časti Poľska, ktorá ešte bola ostala, takto sa rozdelili: *Rusko* dostalo 112.000, *Prusko* 55.000 a *Rakúsko* 46.000 štvorcových kilometrov.

V piatej dobe viac už niet poľskej národnej histórie. Poľské nádeje sa za časov Napoleona začaly znova zobúdzaf. Keď cisár r. 1806. vťahol do Varšavy, Poliaci videli v ňom svojho ochrancu. Postavením *varšavského veľkokniežatstva* — po tilsitskom, viedeňskom pokoji — očakávania Poliakov dosiahly vrchola. Pád Napoleona sklamanie sa Poliakov urobil ešte žalostnejším. Viedeňský kongress rozdelenie Poľska urobil ešte stálejším. Posledná ich revolúcia bola po parížskej júlovej revolúcii; skončila sa s Ostrolenkou, s úplnou katastrofou. *Povstanie roku 1863.* — posledné vzbĺknutie poľského revolucionárneho plameňa, bolo už len guerillovým bojom.

Národné vojsko pred stodvadsať rokmi konečne prestalo jestvovať. Kráľovský hrad niekdajšieho historického hlavného mesta Krakova, tak zvaný Vavel je prázdny, neobývaný. Kráľovský kaštieľ Jagelovcov v posledné roky začali reštaurovať. Veľchrám pri ňom ostal krásny, zachovaný a v pokladnici, medzi diamantmi, oslepujúcimi drahými kameňmi opatrujú korunu poľských kráľov. Aj železnú korunu Sobieskeho.

Jedna z týchto korún sa teraz iste dostane na hlavu nového kráľa.

Sztracená za hrdinských Bulharov.

Obyvatelia malúckej obce Sztracená (Spiš), rozprávajú sa na tie mnohé dobrodenia, ktoré od šľachetného zmýšľajúceho bulharského kráľa zkusili skoro pri každoročnej jeho návšteve v Sztracenej, z príležitosti víťazných bojov pri Tutrakane a v Dobrudži, jeho veličenstvu bulharskému kráľovi poslali nasledovný dopis:

Kráľovská Jasnosť! Mimoriadnym hrdinstvom prevedené bojovné skutky, ktorými nepriateľa porážajúci smeli synovia slávneho národa bulharského pri Tutrakane a v Dobrudži v krvavých dňoch svetovej vojny po všetkých krajoch zeme slávnymi učinili mená svoje, mnohonásobnými návštevami Vašej Kráľovskej Jasnosti vyznačenej našej obce obyvateľov osmelily, aby svojho najväčšieho Dobrodinca, vlasti našej najopravdivejšieho Priateľa, staručkého nášho Panovníka najoddanejšieho Spojenca najpovdlačnejšími citami uradostneného nášho srdca pozdravil sa opovážili; vrúcnyimi modlitbami prosiac pritom Všemohúceho, aby tak Vašu Kráľovskú Jasnosť, jako i neobhrozených Vašich hrdinov spoiu s bratským národom bulharským i v budúcnosti hojne požehnavaf a za pravdu bojuúce spoločne naše čaty k poslednému víťazstvu doprevauť račil. Nech žije Vaša Kráľovská Jasnosť! Nech žijú hrdinskí bojovníci!

(Vlastnoručné podpisy.)

Z tejto príležitosti obyvatelia tak spišskej, ako i gemerskej Sztracenej zariadili medzi sebou sbierku a s pomocou celej kisistránskej farnosti sosbieraný obnos 300 (tristo) korún cieľom ulavenia boľasti v bitkách, pri Tutrakane a v Dobrudži ranených hrdinov, zaslali Červenému Krížu bulharskému.

R. L.

Hrdinskí jágri.

Zpráva tlačového válečného stánu oceňovala začiatkom októbra pri Brzežanoch vydobité víťazstvo. Zvlášte vyzdvihla táto zpráva hrdinskosť 32. jágerského batalliona, ktorý pozostáva zo synov stolice lipťovskej, spišskej a šarišskej. Preto nebude od veci s ich zdarmi, ktoré dosiahli pri Zľotej Lipe, trochu podrobnejšie sa zaoberaf.

Poľný jágerský batallion č. 32. dňa 2. októbra tohto roku bol rezervou brigády, počet jágrov sotva dosahoval počet mužstva dvoch stotín, ku batallionu patrilo jedno oddelenie so strojovými puškami a obvyklé oddelenie pionírov. Veliteľom batalliona bol nadporučík Imrich Kálmán, ktorý vyše štyriadvadsať mesiacov ztrávil na bojišti. Mužstvo pozostávalo zo samých vyprobovaných chlapov, ktorí pri Burkanovskom predmostí a na brehu Serethu už nejedon krvavý útok boli odrazili.

Po všetkom tomto, udalosti bitky tak vpočítame, ako nasledovaly jedna za druhou.

Predpoludním o 10. hodine Rusi proti Brzežanom urobili typický Brusilovský útok. Rusi prichodili už nie v 10—12 násobných radoch, lež v stĺpoch, aby skosili výsledok bubnovej palby. Strojové pušky kosily, ale z ruského krátera bez prestania valili sa chlapi. Útočiacie vlny hrnuly sa napred, výsledkom Brusilovej taktiky bol jedon kus rozstrieľanej posície.

Potom nasledovalo využitkovanie dosiahnutej výhody. Ku tomuto však potrebná je strategická známosť a základné poznanie polohy. Bojujúci nepriateľ nezodpovedal ani jednej z týchto dvoch požiadaviek.

Jedna časť našich čiat vidiac, že ďalšie držanie so zemou srovnaných posícií nemá cieľa, tieto posície na rozkaz vyprázdnila. Teraz nasledovala úloha 32. jágerského batalliona v bitke. Na poludnie oddelenia ruských čiat prišly ku posíciám rezervy brigády. Jágri so smelostou, ktorá prevyšuje každú chválu, hodili sa na napredujúcich Rusov. Nebolo tam strieľania z pušiek, len bodáky a ručné granáty. Ďalšie udalosti odohraly sa dramatickou silou a divadelnou rýchlostou. Po celom rade útokov zahnali naši Rusov nazpät. Po bojoch z blízka, ktoré sa podobaly bitkám stredoveku, Rusi usalašili sa v jednej nasej napred potisnutej posícií a v jednom mlyne. Jágerský batallion si len raz vydýchol. Nepriateľ si dobre este ani nenastrojil zbraň, už ho páru nemajúcou silou napadli naši jágri, ktorí sa ani neuspokojili s tým, že sa Rusi už do svojich posícií hrnuli, nepriateľa este i z jednej časte jeho posícií vyprášili. Potom ako takí, ktorí dobre skončili svoju úlohu, pribrali sa k opravovaniu svojich rozstrieľaných posícií.

Ale nevolaj «hopp!» kým nepreskočíš! Bolo päť hodín popoludní. V krvavej práci unavení chlapi ešte si ani nepremysleli udalosti toho dňa, ešte ani neposlali svoje vzdychy k Pánovi nebies, žily na sluchách im znova navrely, bo vojak pocíti, keď je vzduch veľmi napnutý.

Veliteľ susedných nemeckých čiat nevediac, čo previedla čata pred niekoľko hodinami, pýtal pomoc ku odbitiu, proti jeho posíciam, útočiaceho nepriateľa. Jedna kompánia, veliteľom ktorej bol rezervný nadporučík pravotár dr. Julius Hidjed, ani nedočkajúc rozkaz, hodila sa na Rusov v obrovských zástupoch napredujúcich.

Odsúdení dráči.

(Pokračovanie.)

Policajný kapitanát IX. okresu hlavného mesta Budapešti za dva týždne pojednával záležitosť 16 zdražovateľov masti a trinástich uznal za vinných v prečine zdražovania masti. Policajný kapitanát podpredsedu «Húskereskedelmi Részvénytársaság»-u Desidera Demkóva odsúdil na 2 mesiace zavretia a na 7000 korún peňažnej pokuty, direktorov tejže úč. spoločnosti Jozefa Kohornyika, Jána Kanidákiho a Izidora Fuchsa každého na jeden mesiac zavretia a na 1000 korún peňažnej

Sv. omša v káplne v strelnej zákope vystavenej.

Po štyroch mohutných útokoch poslali nazpät čatu, ktorá tam veľmi mnoho vystála.

S veľkou radosťou prijaly vyššie veliteľstvá zprávy o hrdinských skutkoch 32. jäger. batalliona. Armádny rozkaz takto vyzdvihol ich skutky:

«Poľnému jágerskému batallionu číslo 32. a jeho vynikajúcemu veliteľovi vyslovujem svoju, zo srdca pochodiacu vďaku a úprimné uznanie za ich hrdinské skutky.

S radosťou očakávam návrhy ku vyznačeniu, aby hrdinovia batalliona čím skôr boli účastní zaslúženej odmeny. *Peter Hoffmann*, podmaršall, veliteľ armádneho sboru».

Nezabúdajte na vdovy a siroty po hrdinoch padlých na bojišti!

pokuty, podsprávcu Budapeštianskej Sporitelne Štefana Martina pre neopatrnosť odsúdili na 3000 korún peňažnej pokuty. Ďalej odsúdili Danicu Jovišičovu na mesiac zavretia a na 1000 kor. pokuty, Gizellu Hárin-gášovu na mesiac zavretia a na 2000 korún, Kolomana Dukesza na mesiac zavretia a na 1000 kor., Desidera Gutfreunda na mesiac a na 1000 kor., Jozefa Jakulova na 3 dni zavretia alebo na 50 kor. peňažnej pokuty. Terezu Révészovu na 10 dní zavretia a na 200 korún. Mateja Hunyadiho a Joz. Bréma oslobodili zpod obžaloby a záležitosť Jozefa Hrotku, ktorý je vojakom, odovzdali vojenskej vrchnosti. Proti výroku tak odsúdení, jako aj policajný fiskus appellovali.

Obchodník s kožami Heinrich Herz z Petrozsényu utiekol do Budapešti, kde kupčil s podošvami a s tefacími kožkami, ale chcel zarobiť 200%-ov. Na oznámenie vrchnost zhabala mu celú zásobu a 1608 korún

hotových peňazí, ktoré zarobil pri zdražovaní kože. Zaviedli proti nemu pokračovanie. Kapitanát VII. okresu hlavného mesta Budapešti Mórica Wolffa pre zdražovanie uhariiek odsúdil na 200 kor., obchodníčku s delikatessami Móricovu Kissovú (Thököli-út 15.), bo salámu predávala po 20 kor. za kilogramm, na 50 kor. peňažnej pokuty. Kissová bránila sa tým, že salámu kúpila po 14 korún od Gabriela Eichnera. Policia Eichnera odsúdila na 400 korún peňažnej pokuty. — Hlavný slúžny v Gödöllöve pécelského obchodníka s koreninami Jána Beséka odsúdil na 14 dní zavretia a na 300 korún peňažnej pokuty, bo Besék zemiaky, otruby a spiritus predával vyše maximálnej ceuy.

CHYRNIK.

Zdravotný stav jeho veličenstva kráľa. Z Viedne oznamujú, že v zdravotnom stave jeho veličenstva kráľa nenastalo spomenutia hodnej zmeny. Jeho veličenstvo v piatok, 17. novembra, vypočul obvyklé predostretia a medzi inými prijal na výsluchu aj náčelníka generálneho štábu baróna Conrada.

Jeho veličenstvo kráľ za Vianoce vojakov. Spoločná akcia Vojsko napomáhajúceho úradu a Spolku Červeného Kríža v záujme obdarovania vojakov na Vianoce nabýva vždy širších rozmerov. Jeho veličenstvo kráľ týmto cieľom zo svojej súkromnej pokladnice aj tohto roku vyassignoval 10.000 korún.

Dar jeho veličenstva kráľa. Jozefovi Tamásimu, gazdovi v obci Vámosesánád, padli traja synovia na bojišti. Jeho veličenstvo kráľ daroval mu s počiatocnými literami svojho mena ozdobenú sošku.

Hrdinská smrť grófa Alojsa Esterházyho. Husársky kapitán gróf Alojs Esterházy, 33-ročný syn grófa Mikuláša Morica Esterházyho, na ruskom fronte padol. Počas vypuknutia vojny slúžil pri telesnej strážii vo Viedni, odkiaľ sa hneď na počiatku vojny hlásil na front a hrdinsky bojoval v rozličných bitkách. S ním padol v tejto vojne už tretí gróf Esterházy v obrane vlasti.

Peňažné zásielky našich vojakov na bojišti. Behom septembra tohto roku naši vojaci poslali domov nasledovné obnosy: na poukážkach poľnej pošty 30 millionov 40.166 korún, cestou poštovej sporiteľne 13 millionov 234.222 korún, v peňažných listoch 25 millionov 634.663. Naším vojakom na bojište behom septembra poslali na poukážkach poľnej pošty 2,764.579 a v peňažných listoch 38,642.635 korún.

Válečnú podporu zdvihnú. Rodina narukovaného vojaka dosiaľ nemohla dostať väčšiu válečnú podporu, ako koľko narukovaný v posledné časy pred narukovaním priemerne zarobil, následkom čoho ku pr. 7—8 členov počítajúca rodina dostávala práve len takú válečnú podporu, ako rodina majúca len 2—3 členov. Tomuto odpomôže nariadenie, ktoré minister vnútorných záležitostí vydal v porozumení s honvédskeým ministrom a v smysle ktorého z viac členov pozostávajúce rodiny

dostanú väčšiu válečnú podporu, ktorú v mestách ustáli mešťanosta a na vidieku hlavný slúžny.

Vyznačenie honvédov koš. 9. pluku. Na uznanie hrdinského chovania sa pred nepriateľom, striebornú medailu hrdinskosti prvej triedy dostal firer Pavel Patrik; striebornú medailu hrdinskosti druhej triedy dostali zástavníci Jozef Mazányi a Béla Beck, res. zástavník Mikuláš Mercz, landšturmistský strážmajster Georg Gligorescu, firer Karol Oláh, res. firer Ignác Hlinkó, landšturmistský firer Gejza Szikora, res. kaprál Georg Szegenyák, frajter Jozef Papp, res. frajtri Albert Tóbiás a Ondrej Terifai, honvéd Ján Schumacher, res. kaprál Alex. Harsányi a frajter Ján Schadek; bronzovú medailu hrdinskosti dostali: firer Melchior Hurka, res. firer Ondrej Poráčzky, landšturm. jednoročný dobrovoľník firer P. Kovács, jednoroční dobrovoľníci-kapráli Eduard Polgár, Zenó Zenovitz, landšturm. kaprál Jozef Horváth, res. frajter Jozef Volosznjai, honvédi Jozef Papp, Jozef Tóth, res. honvédi Štefan Csontos, Ján Petrisin, Árpád Szenyes, Ján Szücs, landšturmisti: Jozef Konesoly, Štefan Szücs-Dospoj, Jozef Csokona, Štefan Pasztorek, Ondrej Szoha, Karol Budai, Ond. Méhy a Pavel Takács; bronzovú medailu hrdinskosti dostali: kaprál J. Antl, res. kaprál Ambrož Bene, frajtri Jozef Pavlinszky, Matej Malyák, res. frajter Béla Laszok, landšt. frajter Ludvik Mihály, res. honvéd Ján Hrenyuk, landšturmisti Jozef Kelemen, Michal Bajor, honvéd Ján Sivák a landšturmista Michal Gos; striebornú medailu hrdinskosti druhej triedy dostali: res. zástavníci Gustav Andreidesz, Loránd Bodolay, res. fireri Karol Bellai, Karol Bodnár, landšt. firer Ondrej Tárnay; kapráli Bartolomej Komló, Fran Filyó, Imrich Kocsis, landšt. frajter Ludvik Varga, landšt. Štefan Mozga, res. honvéd Ondrej Kovács, res. zástavník Franc Vozárik a res. kadét Jozef Majthényi.

Vojenské vyznačenie. Jeho veličenstvo kráľ na uznanie hrdinského a zdarného chovania sa pred nepriateľom, Alex. Försterovi, plukovníkovi 23. honvédskeho pešieho pluku, rodákovi zo Spiš. Vlachov, udelil bezplatne rytiersky kríž rádu Leopolda s válečnou ozdobou.

Návrat uhorských invalidov z ruského zajatia. 25. októbra z ruského válečného zajatia vrátilo sa za 93 zamenených invalidov. V Budapešti prijali hrdinov s veľkou slávnosťou. Vojenskú nemocnicu v Áldás-ulici, do ktorej ich odviezli, ozdobili zástavami a kvetami. Invalidných hrdinov pri zvuku hudby pohostili bohato.

Hrdinská smrť. Spišsko-richvaldský gazda Ján Žemjanek, hrdinský vojak cis. a kráľ. 67. peš. pluku, 1. okt. padol na ruskom bojišti. Svoje blažené zmrtvýchvstanie očakáva v majdanskom vojenskom cintorine (okres Bródy, Halič). 41-ročného zosnulého hrdinu oplakáva vdova a dve siroty. Od počiatku vojny narukovalo z richvaldskej farnosti 95; dľa úradného výkazu doteraz zomrelo na bojišti alebo v nemocnici 7, o 17-ich vedia, že sú zajatí (16 v ruskom a jeden v talianskom zajatí) a 14 je takých, o ktorých už od mesiacov, ba od jedného-dvoch rokov niet chýry.

Znovuvystavenie karpátskych obcí. Zo Šátoralajuhelu oznamujú: V okrese Nagypolány vystavia 168 normálnych domov a v okrese Mezölaborc 161; v prvom okrese doteraz je hotových 12 a v druhom 45 takých domov. V okrese Sztrópkó je hotových 82 normálnych domov. Už aj mnoho hospodárskych stavísk je hotových, dotyčne stavajú ich teraz. Kamenný a drevený materiál je už všade na mieste. Tiež zo Šátoralajuhelu píšú: V dolnom a strednom okrese zemplénskej stolice už popísali vojenské hroby. V okresoch Szinna, Mezölaborc a Sztrópkó ide ale popis pomaly, bo tu počet po lesoch roztratených vojenských hrobov činí tisíce a okresní notári nemajú dost pomocníkov k vyhľadávaniu hrobov. Podžupan navrhol košickému vojenskému veliteľstvu, aby k tejto práci vyslalo bojaneschopných poddôstojníkov.

Nová železnica vo Spiši. Nastal vážny pohyb, aby vystavená bola železnica z Unsiedelnu do Ondrišla. Mesto Gelnica odhlasovalo na ten cieľ 50.000 korún a Ondriše (Merény) 200.000 korún. Uskutočnením tej železnice by zaiste k rozkvetu prišla celá gelnická dolina.

Na smrť odsúdili napomáhateľa úteku zajateho ruského generála. Ešte v lete sa stalo — ako sme to aj boli písali — že ruský generál Kornilov ušiel z Kőszegu. V uskočení pomáhal mu jedon český vojak, menom Franc Mernyák. Prešporský vojenský súd v tieto dni pojednával túto záležitosť a odsúdil Mernyáka pre zločin, spáchaný proti záujmom štátu, na smrť povrazom.

Z Vysokých Tatier. Pri Zelenom stave od 15. novembra do 15. marca vydržiava sa vojenský skiový naukobeň, na ktorom účasť berie 5 dôstojníkov a 40 mužov.

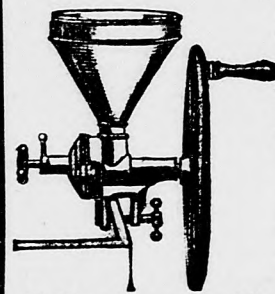
Listy z bojišta.

Spišsko-richvaldský rychtár Šebastian Nedoroščik, delostrelec honvédskej, v svojej 21. oktobra datovanej karotke zo sedmohradského rumunského bojišta píše svojmu duchovnému: Kalendár «Posol Sv. Gabriela», čo mi ráčili poslať, som dostal. Za to im srdečne dakujem, lebo sa budem mať v čom tešiť. Prosím ich, duchovný otče, spomnú pri sv. omši, keď konajú Pánu Bohu, žeby ma zachránil i naďalej Syn Boží Ježiš Kristus, ktorý je prítomný vo Sviatosti Oltárnej, žeby som sa mohol kedy ku nim šťastlivo prinavrátiť a tak s nima Pánu Bohu verne slúžiť.

Od kancelárie 67. peš. pluku dostal richvaldský farár z bojišta nasledujúcu karotku: Kadét-ašpirant Vendelin Sztanek (z Nižných Lapšov) od 30. septembra zmiznul a zaiste do ruského zajatia sa dostal.

Amerikánsky

„Texas“ ručný mlynek

«Texas» ručný mlynek je najlepší a najlacnejší mlynek prítomnosti, mele každé zrnó, kukuricu, pšenicu, ovos, jačmeň, fazulu, žaluď atd. Na «Texas mlynku» zdarma prevezmem každú opravu a za každý dobre stojím.

Cena 52 korún

ALOIS KIRALY následníka

Alexander Király
BUDAPEST, VI., Felsőerdősor-u. 6.

Bezplatne

na žiadosť každý dostane mój hlavný cenník,

ktorý obsahuje veľký výber každého druhu hudobných

nástrojov Žiacke a koncertové husle K 8.60, 9.60, 10.80, 12.50, 16.50, 22.50, 28.50 a vyšej. Dobré harmoniky so školkou ku zdarma sebauku, dfa veľkostí K 8.60, 10.50, 11, 15, 20, po K 150. Záměna dovolená alebo návrat peňazi. Zasiela s poštovou dobierekou

vývozný dom

Ján Konrad

cis. a kr. dvorný zásielca
Brüx číslo 1545.
(Cechy)

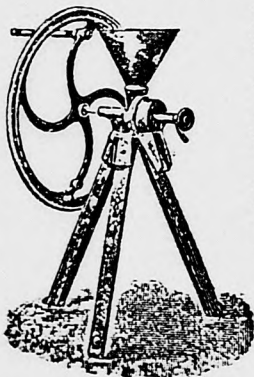
8 halierov

(na 1. poštovú dopisničku) stojí Vás mój hlavný cenník, ktorý na žiadosť pošle sa vám bezplatne.

Prvá dielňa hodin
Ján Konrad
cis. a kr. dvorný zásielca
Brüx číslo 1544. (Čehy).

Nickel alebo oceľové anker hodinky K 6, 7, 8. Hodinky pamiatky na vojnu nickel alebo oceľové K 11, 12. Armádne radium hodinky nickelové alebo oceľové K 12. Massívne strieborné Roskopf anker remontoir hodinky K 19, 20. Budičky a hodiny k postaveniu v najväčšom výbere a za lacné ceny. 3 rokov záruka na písmo. Zásielka s poštovou dobierekou. Žiadne risiko. záměna dovolená alebo návrat peňazi

„TRIUMPH“ ručný mlynek,

najlepší a najlacnejší ručný mlynek je terajšej doby. Nevyhnutne potrebný je v každom hospodárstve pri krmení ošpaných a pri dochovávaní zvierat.

«Triumph» ručným mlynkom mlet možno každého druhu obilie na najhrubšie a ako múku najľahšie.

Tento mlynek vystrojený je vlastne na ručnú silu, ľahko ale aj na valec dá sa prestaviť. Dfa ľahnosti šrotu cez hodinu somele 30—60 kg. Ačpráve upotrebiť ho možno aj ku mletiu krúpov, jeho váha o naša asi 50 kg. a rozposiela sa len po železnici.

Cena úplne vystrojeného mlyna v našom miestnom sklade v Ostrihome 105 korún. Pri objednaní prosíme o poslanie 30 korún závdavku.

1 kus stroja na drhnutie kukurice 6.60 kor.

Predáva

Jozef Marosi a Syn

veľký obchodný dom železného tovaru Esztergom 15.

AZ ÖTÖDIK MAGYAR HADIKÖLCSÖN.

A hosszan elhúzódó háboru nagy pénzügyi követelményeket támasztván az államhatalommal szemben, a hadi szükségletek zavartalan ellátása céljából új hadikölcsön kibocsátása vált szükségessé. A hadviselés költségeinek fedezésére a pénzügyminiszter ezuttal — épp úgy, mint az előző hadikölcsönök kibocsátása alkalmával — 6%-kal kamatozó járadékkölcsönkötvényeket és ezenkívül — új típus gyanánt — 5½%-kal kamatozó törlesztéses kölcsönkötvényeket bocsát nyilvános aláírásra. A pénzügyminiszter tehát ez alkalommal is közvetlenül fordul a közönséghez.

Az aláírás tartama és az aláírási helyek. Az aláírás időtartama 1916. november 23-tól december 22-ig bezárólag terjed. Aláírási helyekül fognak szerepelni az összes állami pénztárak és adóhivatalok, a postatakarékpénztár és annak közvetítő helyeiül szolgáló összes postahivatalok valamint az összes számottevő hazai pénzintézetek.

A címletek nagysága. A kibocsátásra kerülő és 6%-kal kamatozó járadékkölcsön kötvényei 50, 100, 1000, 5000 és 10.000 koronás, az 5½%-os törlesztéses kölcsön kötvényei pedig 2000, 5000, 10.000 és 50.000 koronás címletekben fognak kiállítani.

Az aláírási ár. I. A 6%-kal kamatozó járadékkölcsönkötvény kibocsátási ára — épp úgy, mint a korábbi 6%-os járadékkölcsönöké — tulajdonképpen 97 K 43 f.-rel van számítva, arra való tekintettel azonban, hogy a járadékkötvény kamatozása a kölcsön jegyzését és befizetését megelőzőleg már f. évi november 1-én veszi kezdetét, a megtérítendő folyó kamatok hozzáadásával a járadékkölcsönkötvény aláírási ára minden 100 korona névértékért a következő összegekben van megállapítva: 1. arra az esetre, ha az aláíráskor az aláírt összeg egész ellenértéke befizettetik: a) az 1916. évi november 23-tól december 5-ig bezárólag történő aláírás esetén 97 K 70 f.-ben, b) az 1916. évi december 5-ét követő időben 1916. évi december 22-ig bezárólag történő aláírás esetén: 98 K-ban; 2. ha pedig az alább ismertetendő kedvezményes (részletekben történő) fizetési módot igénybe, az aláírási határidő egész tartamára szólólag 98 K 50 f.-ben. II. Az 5 és 5½%-kal kamatozó törlesztéses kölcsönkötvény kibocsátási ára tulajdonképpen 95 K; arra való tekintettel azonban, hogy a kölcsönkötvények kamatozása a kölcsön jegyzését és befizetését megelőzőleg már f. évi október 1-én kezdetét veszi, a kincstárnak megtérítendő folyó kamatok hozzáadásával a törlesztéses kölcsönkötvények aláírási ára minden 100 korona névértékért a következő összegekben van megállapítva: 1. arra az esetre, ha az aláíráskor az aláírt összeg egész ellenértéke befizettetik: a) az 1916. évi november 23-tól december 5-ig bezárólag történő aláírás esetén 96 koronában, b) az 1916. évi december 5-ikét követő időben 1916. évi december 22-ig bezárólag történő aláírás esetében: 96 korona 25 fillérben; 2. ha pedig az alább ismertetendő kedvezményes fizetési módot igénybe, az aláírási idő egész tartama alatt változatlanul 96 korona 75 fillérben.

Kamat-esedékesség. Az ötödik hadikölcsön 6%-os járadékkötvényei 1916. november 1-től kezdődőleg és minden év május 1-én és november 1-én lejáró félelvi utólagos részletekben évi 6%-kal, az 5½%-os törlesztéses kölcsönkötvények pedig 1916. október 1-től kezdődőleg évi 5½%-kal minden év április 1-én és október 1-én lejáró félelvi utólagos részletekben kamatoznak, tehát a járadékkölcsönkötvényeknél az első szelvény 1917. évi május 1-én a törlesztéses kölcsönkötvényeknél pedig 1917. április 1-én esedékes. A folyó évi október 1-től, illetve november 1-től az aláírás napjáig járó folyó kamatokat azonban az aláírónak nem kell megtérítenie; ezek ugyanis — amint fentebb említettük — a kötvények aláírási árában befoglalattak.

Befizetési hely. Ugy a járadék-, mint a törlesztéses kölcsönre történő jegyzéseknél az aláírt összegek ellenértéke az aláírási helynél fizetendő be és az aláírási áron felül az aláíróval szemben sem folyókamatt, sem jutalék felszámításának helye nincs.

Részletfizetési kedvezmény. Az esetben, ha a 6%-os járadékkölcsönre aláírt összeg 100 koronát meg nem halad, az aláírás alkalmával az aláírt összeg egész ellenértéke befizetendő. A 6%-os járadékkölcsönre történő és 100 K-t meghaladó, valamint az 5½%-os törlesztéses kölcsönre eszközölt aláírásoknál azonban a befizetés részletekben is teljesíthető. Ez esetben az aláírás alkalmával az aláírt összeg 10%-a biztosítékképpen leteendő és pedig készpénzben, vagy megfelelő értékpapirookban. A részletek pedig a következőképp fizetendők: A jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1917. január 5-ig; a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1917. január 18-ig; a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1917. január 27-ig; a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1917. február 7-ig. Az utolsó befizetés alkalmával az aláírási hely a letett biztosítékot elszámolja, illetőleg visszaadja.

A jegyzési nyomtatványok. A jegyzés céljaira szolgáló nyomtatvány-úrlapok az összes aláírási helyeknél díjtalanul kaphatók. Ily nyomtatványok hiányában az aláírás levéltől is eszközölhető.

A befizetési elismervények kiállítása és a végleges címletek kiadása. A befizetés alkalmával az aláíró fél az aláírási helytől pénztári elismervényt kap, a mely a fél kívánatára 1917. január 15-től kezdve a m. kir. pénzügyminiszterium részéről kiállított ideiglenes elismervényre fog kicseréltetni, a mennyiben várakozás ellenére eddig az időpontig a végleges címletek kiadhatók nem lesznek. A végleges címletek kiadására nézve, illetve a fél kívánatára kiadott ideiglenes elismervényeknek a végleges kötvényekre való kicserélésére nézve idejekorán hirdetmény útján fog a felhívás közzétettni. A végleges kötvények kiadása költségmentesen ugyanazon a helyen fog megtörténni, a hol a pénztári elismervények, illetve a fél kívánatára kiadott ideiglenes elismervények kiadattak.

A kölcsön felmondása. A m. kir. pénzügyminiszterium a 6%-os járadékkölcsönre vonatkozólag fenntartja magának azt a jogot, hogy előre közzéteendő három havi előzetes felmondás mellett, ezt a kölcsönt egészben vagy részben, névértékben visszafizethesse azonban az esetleges felmondás 1921. november 1-ét megelőző időre nem fog eszközöltetni.

Az 5½%-os állami törlesztéses kölcsön visszafizetése. Az 5½%-os törlesztéses kölcsön az 1922. évtől kezdve husz, megközelítőleg egyenlő évi részletben fog visszafizettni. A törlesztés számcsoportonként való sorsolás útján történik és a kisorsolt kötvények minden 100 K névérték után 105 K-val váltanak be. A sorsolás minden év június havában tartatik meg, a kisorsolt kötvények a sorsolást követő első szelvényesedékes napon válnak esedékessé. Az első sorsolás 1922. év június havában fog megtartatni és a kisorsolt kötvények 1922. év október 1-én kerülnek beváltásra. A visszafizetésre esedékessé vált kötvények kamatozása a tökeesedékesség napjával megszűnik.

Betétek felhasználása. A betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknek 1914. évi augusztus hó 1. előtt betéti könyvre elhelyezett, egyébként a moratorium feloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső betétek a kibocsátásra kerülő kölcsönökre történő befizetések céljaira — önerthetőleg a kikötött felmondási idők épségben tartása mellett — teljes összegükben igénybevehetők. Kivételt e tekintetben csupán a román betörés által érintett területen székely pénzügyintézeteknél elhelyezett betétek alkotnak, a melyek a kölcsönjegyzés céljaira csak bizonyos rendeltileg megszabott korlátok közt vehetők igénybe. Azok, a kik a befizetésekre pénzügyintézeti betétjüket kívánják igénybe venni, annál az intézetnél, vagy czégnél, illetve annak az intézetnek vagy czégnek közvetítésével tartoznak jegyezni, amelynél a betét el van helyezve.

Különleges kedvezmények az ötödik hadikölcsönnél. A most kibocsátásra kerülő 6%-os járadékkötvények felhasználhatók lesznek az 1916. évi XXIX. t.-cz. alapján kivetendő hadi nyereségadó fizetésére. Az az aláíró fél pedig, a ki az 5½%-os állami törlesztéses kölcsönből legalább egy millió korona névértékű kötvényt jegyez és a jegyzett kötvényeket az aláírás alkalmával névre szóló kötvényre iratja össze, az ekként összeírt, névre szóló kötvényre nézve, amely 1921. április 1-ig és azontul is a visszafizetésig összeírva tartandó, azt a jogot nyeri, hogy az így jegyzett kötvényekben kifejezett követelés az 1921. évben, legkésőbb azonban április 1-én, minden 100 K névérték után 95 K-val leendő visszafizetésre, 1922. évi április 1-re felmondhatja. Az 1921. április 1-ig fel nem mondott kötvényeknek közforgalmi kötvényekre leendő feloldása iránt hivatalból fognak intézkedni.

Kölcsönnyújtás kedvezményes kamattal mellett a kibocsátandó kötvényekre, a kölcsönjegyzés céljaira. A kibocsátandó kötvényekre az Osztrák-Magyar Bank és a m. kir. Hadikölcsön-pénztár a kötvényeknek kizárólag lekötése (lombardirozása) mellett, a névérték 75%-áig, a mindenkor hivatals váltólétszámítolási kamattal, tehát jelenleg 5%-os kamattal, nyujtanak kölcsönt. Ezek a kedvezmények 1917. évi december 31-ig maradnak érvényben. Az ötödik hadikölcsönnel egyébként is mindazok a kedvezmények biztosítva vannak, amelyek a negyedik hadikölcsönnel az aláírókat megillették. Az 5½%-os törlesztéses kölcsönnel legalább egy millió korona névértéknek névre szóló kötvényre leendő összeírás mellett eszközölhető jegyzése azonban lombardkölcson felvételével önerthetőleg nem bonyolítható le s az ilyen névre szóló kötvény lombardirozás tárgyát nem képezheti.

Az ötödik hadikölcsön előnyös feltételei, a pénzügyi kedvező helyzete, a háborut a végső döntés felé érlelő győzelmeink és annak világos felismerése, hogy a létünkért folytatott nagy küzdelem diadalmas befejezésére szükséges kölcsön jegyzésében való minél nagyobb részvétellel magánérdekeink mellett a közérdeket is hathatósan szolgálhatjuk: biztosítékai annak, hogy az ötödik hadikölcsön jegyzésének eredményében előreláthatólag még imponásabban fog megnyilvánulni az ország lelkes önbizalma és nagy teherbíráról ismételtén fényes bizonyítást tevő közgazdasági ereje, mint az előző hadikölcsönöknél.

Ohlas ku podpisu V. uhorskej válečnej požíčky v nasledovnom podany v urad. štátnej reči, v najbližšom čísle uverejnime v jazyku slovenskom